

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ  
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР  
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО  
ЗАХИСТУ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Організаційно-правові засади публічного управління та  
адміністрування»**

професійна обов'язкова компонента

за освітньо-професійною програмою вищої освіти

«Публічне управління та адміністрування»

підготовки за другим (магістра) рівнем вищої освіти

у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Рекомендовано кафедрою публічного  
адміністрування у сфері цивільного  
захисту на: 2023-2024 навчальний рік  
Протокол від «28» серпня 2023 року  
№ 2

Силабус розроблено відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни  
«Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування»

2023 рік

## Загальна інформація про дисципліну

### Анотація дисципліни

Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування» сприяють розвитку професійного мислення в здобувачів вищої освіти, їх застосовують для зайняття посад в органах публічної влади, зокрема, державної й місцевого самоврядування, керівників підприємств, установ, організацій та їх заступників.

Даний курс передбачає висвітлення теоретичних засад формування організаційно-правових механізмів публічного управління й адміністрування, аналіз сучасного стану функціонування таких механізмів в Україні й визначення перспектив їхнього розвитку для досягнення ефективності управлінської діяльності.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що в процесі вивчення дисципліни розкриваються особливості організаційної структури органів державної влади й місцевого самоврядування, які функціонують в умовах реформи децентралізації влади в Україні, а також засади підготовки та прийняття ними управлінських рішень, їх апарат управління, а також норми законодавства про публічне управління та практику його застосування із дотриманням принципів законності та дисципліни.

### 1. Інформація про викладача

Загальна інформація	Помаза-Пономаренко Аліна Леонідівна, викладач кафедри публічного адміністрування у сфері цивільного захисту, доктор наук з державного управління.
Контактна інформація	вул. Лермонтовська, 28, м. Харків, Україна, 61024 Робочий номер телефону: (057) 704-14-31.
E-mail	kracz@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	Правове забезпечення публічного управління та адміністрування, інституційне застосування норм права в процесі прийняття управлінських рішень, механізми державного управління, реформа децентралізації влади та її вплив на сферу публічного управління.
Професійні здібності*	
Наукова діяльність за освітнім компонентом	

### Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 11.00 до 12.00 на кафедрі ПУАЦЗ. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

*Мета викладання дисципліни:* формування та розвиток професійної кваліфікації слухачів на підставі надання систематизованих знань щодо організаційно-правового публічного управління та адміністрування для досягнення ефективності управлінської діяльності.

#### Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	1-й	1-й
Семестр	1-й	1-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3	3
Загальна кількість годин	90 год.	90 год.
Лекції	20 год.	8 год.
Практичні, семінарські	24 год.	2 год.
Лабораторні	0 год.	0 год.
Самостійна робота	46 год.	80 год.
Вид підсумкового контролю	екзамен	екзамен

#### Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

*Пререквізити:* вступ до державного управління.

*Постреквізити:* основи публічної політики, теорія та історія публічного управління та адміністрування, публічне управління та адміністрування в економічній сфері.

## Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Публічне управління та адміністрування» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

- знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень;
- знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень;
- розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.;
- знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

### *Основні завдання вивчення дисципліни:*

- формування наукового уявлення про суть публічного управління та адміністрування, зміст його механізму, організаційну структуру, апарат управління, як систему органів виконавчої влади;
- визначення особливостей підготовки та прийняття управлінських рішень в органах державної влади й органах місцевого самоврядування;
- засвоєння норм законодавства про публічне управління та практику його застосування;
- максимально ефективного використання отриманих знань у процесі прийняття обґрунтованих управлінських рішень з метою досягнення ефективних кінцевих результатів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування» здобувач вищої освіти повинен отримати:

*Знання:* спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері організаційно-правового забезпечення публічного управління та адміністрування, і є основою для виваженого прийняття й ефективної реалізації управлінських рішень органами публічної влади.

### *Уміння:*

- розробляти документи, що визначають пріоритетні напрями розвитку галузі, території, підприємства, установи, організації, їх структурних підрозділів застосовуючи комплексний підхід до аналізу державної політики та за результатами вивчення показників діяльності;
- готувати пропозиції (проекти) до регіональних і галузевих програм соціально-економічного розвитку, цільових перспективних програм та комплекси заходів на основі методології системного аналізу, виходячи із ресурсного забезпечення та механізмів впровадження управлінських рішень;

- розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинної нормативно-правової бази на основі виявлених ознак її недосконалості за результатами вивчення та аналізу ефективності діючих нормативно-правових документів, існуючої управлінської практики регулювання суспільних відносин;
- готувати внутрішню нормативну документацію (накази, розпорядження тощо) щодо виконання завдань державних, регіональних, галузевих (міжгалузевих) програм;
- визначати технологію управління підпорядкованою системою, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та використовуваними ресурсами, з урахуванням особливостей визначеної системи, використовуючи технології типових методів управління в системах;
- контролювати виконання заходів щодо реалізації політики у відповідній сфері, регіону, галузі, виконання законодавчих і підзаконних актів в обумовлені терміни засобами адміністрування;
- оцінювати ефективність діючих форм і методів публічного управління та адміністрування за результатами аналізу програм розвитку територій, галузі, вітчизняного і зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу;
- виходячи з результатів аналізу діяльності органу публічної влади та причин виникнення проблем його функціонування і можливих причин їхнього вирішення, у межах своєї компетенції приймати управлінське рішення, використовуючи форми і методи добору і аналізу відповідної інформації щодо розв'язання ситуаційних проблем, які виникають в органах влади, їх структурних підрозділах;
- проводити комплексний аналіз організаційно-правової діяльності певного органу управління загальнодержавного, регіонального або галузевого рівня з використанням відповідних методик;
- здійснювати своєчасне подання інформації та звітності з питань організаційно-правової роботи органу публічної влади;
- вживати заходи до впровадження кращих форм і методів діяльності органу, структурного підрозділу, підприємства, установи, організації, виходячи зі змісту управлінських технологій та адміністрування;
- забезпечувати представництво органу влади в різних інституціях громадянського суспільства шляхом поєднання офіційних повноважень і особистого авторитету в межах наданої компетенції.

*Комунікація:*

- зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються;
- знаходження адекватних засобів для стислої передачі змісту завдання.

## **МОДУЛЬ I. ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

### **ТЕМА 1. Системні характеристики публічного управління.**

Сутність і зміст публічного управління та адміністрування. Принципи публічного управління та адміністрування. Суб'єкти та об'єкти публічного управління та адміністрування. Співвідношення публічного управління з державною владою.

### **ТЕМА 2. Організаційна структура публічного управління та адміністрування в Україні.**

Поняття структури управління. Характерні риси організаційної структури публічного управління. Основи побудови організаційних структур публічного управління та адміністрування. Централізація та децентралізація у структурній організації публічного управління та адміністрування. Унітарна та федеративна організації публічного управління та адміністрування.

### **ТЕМА 3. Органи державної влади України як суб'єкти реалізації державної влади.**

Реалізація концепції поділу влади в Україні. Поняття і система державних органів в Україні. Види державних органів в Україні. Компетенція органів державної влади.

### **ТЕМА 4. Президент України, Верховна Рада України, суди та органи публічного управління та адміністрування.**

Інститут Президента в Україні. Законодавча влада в Україні. Засади правосуддя в Україні. Структура судової влади в Україні.

### **ТЕМА 5. Вищий та центральні органи державної виконавчої влади та їх роль у публічному управлінні та адмініструванні.**

Кабінет Міністрів України - вищий орган в системі органів виконавчої влади України. Центральні органи виконавчої влади.

### **ТЕМА 6. Місцеві державні адміністрації в Україні: організаційно-функціональна характеристика.**

Система і основи правового статусу місцевих державних адміністрацій. Завдання, принципи та правові основи діяльності місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій. Порядок формування місцевих адміністрацій. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Форми роботи та методи діяльності місцевих державних адміністрацій.

### **ТЕМА 7. Апарат, що забезпечує роботу органів державної влади (структурно-функціональна характеристика).**

Апарат публічного управління та адміністрування як система органів виконавчої влади. Організація апарату публічного управління та адміністрування. Діяльність апарату публічного управління та адміністрування: складові змісту. Компетенція органів виконавчої влади.

## **МОДУЛЬ II. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

### **ТЕМА 8. Правове регулювання публічного управління та адміністрування.**

Поняття та предмет правового регулювання. Методи правового регулювання. Форми правового регулювання. Принципи законності в публічному управлінні та адмініструванні. Дисципліна в публічному управлінні та адмініструванні.

Відповідальність в публічному управлінні та адмініструванні.

#### **ТЕМА 9. Управлінське рішення.**

Поняття та суть управлінського рішення. Види управлінських рішень. Спосіб фіксації та форми реалізації управлінського рішення. Процес підготовки управлінського рішення. Технологія процедури прийняття рішень в системі публічного управління та адміністрування.

#### **ТЕМА 10. Управлінські акти і процедури в зарубіжних країнах.**

Поняття, ознаки та юридичне значення актів публічного управління та адміністрування. Відмінність актів публічного управління від інших правових актів. Види актів публічного управління. Вимоги, що ставляться до правових актів публічного управління. Наслідки невиконання вимог.

#### **ТЕМА 11. Принципи контролю в публічному управлінні та адмініструванні.**

Метод управління за цілями. Директива стандартів внутрішнього контролю. Контроль менеджменту. Критерії функціонування внутрішнього контролю. Форми зовнішнього контролю.

**Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:**

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти очна (денна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
<b>- й семестр</b>						
<b>Модуль 1</b>						
Тема 1	8	2	2		4	
Тема 2	8	2	2		4	
Тема 3	8	2	2		4	
Тема 4	8	2	2		4	
Тема 5	8	2	2		4	
<b>Разом за модулем 1</b>	<b>40</b>	<b>10</b>	<b>10</b>		<b>20</b>	
<b>- й семестр</b>						
<b>Модуль 2</b>						
Тема 6	8	2	2		4	
Тема 7	8	2	2		4	
Тема 8	8	2	2		4	
Тема 9	8	2	2		4	
Тема 10	8	1	3		4	
Тема 11	10	1	3		6	
<b>Разом за модулем 2</b>	<b>50</b>	<b>10</b>	<b>14</b>		<b>26</b>	
<b>Всього</b>	<b>90</b>	<b>20</b>	<b>24</b>		<b>46</b>	

**ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Системні характеристики публічного управління та адміністрування.	2
2	Тема 2. Організаційна структура публічного управління та адміністрування в Україні.	2
3	Тема 3. Органи державної влади України як суб'єкти реалізації державної влади.	2
4	Тема 4. Президент України, Верховна Рада України, суди та органи публічного управління та адміністрування	2
5	Тема 5. Вищий та центральні органи державної виконавчої влади та їх роль у публічного управління та адміністрування.	2
6	Тема 6. Місцеві державні адміністрації в Україні: організаційно-функціональна характеристика.	2



7	Тема 7. Апарат, що забезпечує роботу органів державної влади (структурно-функціональна характеристика).	2
8	Тема 8. Правове регулювання публічного управління та адміністрування.	2
9	Тема 9. Управлінське рішення.	2
10	Тема 10. Управлінські акти і процедури в зарубіжних країнах.	2
11	Тема 11. Принципи контролю в публічному управлінні та адмініструванні.	4
	Разом	24

#### САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Системні характеристики публічного управління та адміністрування.	5
2	Тема 2. Організаційна структура публічного управління та адміністрування в Україні.	5
3	Тема 3. Органи державної влади України як суб'єкти реалізації державної влади.	4
4	Тема 4. Президент України, Верховна Рада України, суди та органи публічного управління та адміністрування	4
5	Тема 5. Вищий та центральні органи державної виконавчої влади та їх роль у публічного управління та адміністрування.	4
6	Тема 6. Місцеві державні адміністрації в Україні: організаційно-функціональна характеристика.	4
7	Тема 7. Апарат, що забезпечує роботу органів державної влади (структурно-функціональна характеристика).	4
8	Тема 8. Правове регулювання публічного управління та адміністрування.	4
9	Тема 9. Управлінське рішення.	4
10	Тема 10. Управлінські акти і процедури в зарубіжних країнах.	4
11	Тема 11. Принципи контролю в публічному управлінні та адмініструванні.	4
	Разом	46

## **Форми та методи навчання і викладання**

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань (якщо є), консультації, контрольні заходи, самостійна робота

### **Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти**

#### **Засоби оцінювання**

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

Для оцінки знань слухачів використовується поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному (семінарському) занятті шляхом опитування та репрезентації результатів роботи в малих групах.

У процесі вивчення дисципліни слухачі виконують одну модульну контрольну роботу.

Підсумкова форма контролю – диференційний залік.

#### **Критерії оцінювання**

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з за 100-бальною шкалою

#### **Форми поточного та підсумкового контролю**

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі контрольних робіт.

**Підсумковий контроль** проводиться у формі екзамену

**Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни**

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
<b>I. Поточний контроль</b>				
Модуль № 1	Лекції	6	0	0
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття*	5	5	25
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 1				35
Модуль № 2	Лекції	5	0	0
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття*	5	5	25
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 2				35
Разом за поточний контроль				70
II. Індивідуальна самостійна робота				10
III. Письмовий екзамен				20
Разом за всі види навчальної роботи				100

\* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

*Поточний контроль* проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

*Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):*

5 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни.

4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, використовуються професійні терміни.

3 бали – відповідь вірна, наведено часткову аргументацію,

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки.

1 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

*Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):*

3 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію;

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє.

1 бал – завдання виконане частково, допущені помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, самостійність виконання.

*Модульна контрольна робота* є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з двох практичних завдань-задач. Розв'язання повинно містити: формулювання нульової та альтернативної гіпотези, обґрунтування вибору статистичного критерію, розрахунок емпіричного значення критерію, порівняння емпіричного значення критерію з критичними, визначення вірогідності вірності нульової гіпотези, прийняття нульової або альтернативної гіпотези і її обґрунтування, змістовний висновок на питання задачі.

*Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):*

10 балів – всі питання повністю розкрито, вирішені всі поставлені задачі з дотриманням всіх вимог до виконання;

8-9 балів – всі питання розкрито, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

5-7 балів – питання розкриті частково, не вирішені всі поставлені завдання;

1-4 бали – тема не розкрита повністю, розглянуті лише окремі питання;

0 балів – відповідь відсутня.

*Завдання до модульного контролю № 1:*

#### **ВАРІАНТ - I**

**1. Дайте визначення публічного управління та адміністрування.**

**2. На основі законодавчих і підзаконних нормативних актів схематично відобразіть структуру Кабінету Міністрів України та його апарату, охарактеризуйте його основні повноваження.**

### 3. Заповніть порівняльну таблицю.

<i>Види державних органів виконавчої влади</i>	<i>Порядок утворення</i>	<i>Підпорядкованість</i>	<i>Акти, які видають</i>	<i>Ким призначається чи обирається керівник</i>
<i>Кабінет Міністрів України</i>				
<i>Державні адміністрації</i>				

#### ВАРІАНТ – II

1. Назвіть повноваження народного депутата України у взаємовідносинах з органами державної влади.
2. Відобразіть графічно організацію судової гілки влади в Україні.
3. Заповніть порівняльну таблицю.

<i>Органи державної влади України</i>	<i>Загальна характеристика органів державної влади України</i>
<i>Законодавча влада України</i>	
<i>Виконавча влада України</i>	
<i>Судова влада України</i>	

#### Завдання до модульного контролю № 2:

#### ВАРІАНТ – I

1. Визначте роль дисципліни у забезпеченні законності в публічному управлінні та адмініструванні.
2. Визначте порядок розробки, прийняття, опублікування та вступу в дію окремих видів правових актів державної адміністрації та заповніть таблицю.

<b>Акти</b>	<b>Форма</b>	<b>Порядок прийняття</b>	<b>Порядок набуття та чинності</b>	<b>Правові підстави нормотворчої діяльності</b>
<b>Кабінету Міністрів України</b>				
<b>Міністерства</b>				
<b>Обласної державної адміністрації</b>				

#### ВАРІАНТ – II

1. Визначте місце нормативно-правових актів у системі управлінських рішень.
2. Сформулюйте вимоги, що висуваються до правових актів державної адміністрації та заповніть таблицю.

<b>Загальні вимоги</b>	1. 2. 3.
<b>Спеціальні вимоги</b>	1. 2. 3.
<b>Організаційно-технічні вимоги</b>	1. 2. 3.

*Індивідуальна самостійна робота* є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

*Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):*

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

*Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самотійної роботи:*

1. «Правління кабінету».
2. Акти публічного управління: поняття, види й особливості застосування.
3. Відкритість і прозорість як принципи публічного управління.
4. Відповідальність в публічному управлінні та адмініструванні.
5. Вплив корупції на функціонування системи публічного управління.
6. Еволюція теорій публічного управління та адміністрування.
7. Електронна петиція як засіб публічного управління.
8. Контроль менеджменту.
9. Контроль як основна функція публічного управління.
10. Концептуальні засади реформування місцевих органів виконавчої влади, основні та перспективні напрями їх політики.
11. Методи управління та управлінські технології.
12. Організаційно-функціональна структура публічного управління та адміністрування (субординаційні, реординаційні та координаційні зв'язки).
13. Особливості процесу підготовки управлінського рішення.
14. Особливості реформи децентралізації влади в Україні у структурній організації публічного управління та адміністрування.
15. Правове підґрунтя розвитку парламентаризму в Україні.
16. Правовий і організаційний механізм публічного управління.
17. Система органів виконавчої влади в Україні.
18. Співвідношення публічного управління з державною владою.
19. Структура судової влади в Україні.
20. Суб'єктно-об'єктні та суб'єктно-суб'єктні відносини в системі публічного управління.
21. Унітарна організація публічного управління та адміністрування.
22. Федеративна та конфедеративна організації публічного управління та адміністрування.
23. Форми державного устрою та правління в умовах демократичного переходу.

*Підсумковий контроль* успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі письмового екзамену.

Кожен варіант контрольної роботи складається з двох теоретичних завдань, які оцінюються за повнотою відповіді та вмінням формулювати свої думки.

*Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):*

15-20 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, відповідає на запитання, грамотно формулює свої думки, має власну точку зору.

10-14 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки.

7-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичного питання,

1-6 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання. Не вирішив жодного завдання.

*Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:*

1. Акти управління – форма управлінської діяльності.
2. Апарат публічного управління та адміністрування як система органів виконавчої влади.
3. Види актів управління.
4. Види та правовий статус органів виконавчої влади.
5. Відносини Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України і Президентом України.
6. Відповідальність у публічному управлінні та адмініструванні.
7. Державні Комітети України та центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом.
8. Дисципліна в публічному управлінні та адмініструванні.
9. Діяльність апарату публічного управління та адміністрування: складові змісту.
10. Законність у публічному управлінні та адмініструванні.
11. Засади правосуддя в Україні.
12. Інститут Президента в Україні та публічне управління та адміністрування.
13. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади, його структура і компетенція.
14. Класифікація форм управлінської діяльності.
15. Міністерства України, їх повноваження та функції.
16. Місцеві державні адміністрації в системі публічного управління та адміністрування.
17. Місцеві органи виконавчої влади.
18. Нормативно-правові акти.
19. Організація виконавчої влади за Конституцією України.
20. Організація роботи апарату в системі публічного управління та адміністрування.
21. Основи побудови організаційних структур у сфері публічного управління та адміністрування.



22. Основні види управлінських рішень.
23. Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення публічного адміністрування.
24. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
25. Повноваження та складові апарату органів публічного управління та адміністрування.
26. Поняття і сутність управлінського рішення.
27. Поняття органів виконавчої влади.
28. Поняття структури публічного управління та адміністрування.
29. Поняття та загальні риси управлінської діяльності.
30. Правовий статус, компетенція, основні завдання, принципи діяльності місцевих державних адміністрацій.
31. Прем'єр-Міністр України: повноваження, компетенція.
32. Принципи побудови системи органів виконавчої влади.
33. Процес підготовки управлінського рішення.
34. Публічне адміністрування як велика складна система.
35. Публічне управління та адміністрування: поняття і зміст.
36. Система судоустрою в Україні.
37. Системні характеристики публічного управління та адміністрування.
38. Суб'єкт і об'єкт публічного управління та адміністрування.
39. Суб'єкти підготовки рішень.
40. Сутність, предмет, методи і форми правового регулювання публічного управління та адміністрування.
41. Сучасний статус і функції глави держави в Україні.
42. Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції.
43. Типи управлінських рішень.
44. Унітарна та федеративна організації публічного управління та адміністрування.
45. Форма прийняття рішень як основа їх класифікації.
46. Характеристика нормативно-правової системи публічного управління та адміністрування.
47. Характерні риси організаційної структури публічного управління та адміністрування.
48. Централізація та децентралізація у структурній організації публічного управління та адміністрування.
49. Централізація та децентралізація у структурній організації публічного управління та адміністрування.
50. Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

### **Політика викладання навчальної дисципліни**

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 55 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

## Список рекомендованої літератури

### Базова

1. Авер'янова В.Б. Державне управління: теорія і практика. Київ: Юрінком Інтер, 1998. 148 с.
2. Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В.М. Гаращук, В.В. Богущкий та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. Харків: Право, 2010. 624 с.
3. Алексеев А., Пигалов В. Деловое администрирование на практике. Инструментарий руководителя. Москва: Технологическая школа бизнеса, 1994. 144 с.
4. Белова Л.О., Карамішев Д.В., Набока Л.В. Реалізація державної соціальної політики сталого розвитку регіону органами публічної влади України. Монографія ; за заг. ред. д. держ. упр., проф. Д.В. Карамішева, к. держ. упр., доц Л.В. Набоки. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. 296 с.
5. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.
6. Битяк Ю. П., Гаращук В. М. Адміністративне право. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2013. 656 с.
7. Бібліографія публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / за наук. ред. д. н. держ. упр. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. Київ, 2018. 474 с.
8. Білоус А.О. Політико-правові системи: світ і Україна. Київ: АМУПП, 1997. 200 с.
9. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р. № 55-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/55-12>.
10. Дубич К.В. Актуальні проблеми державного управління соціальними послугами: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: ІПК ДСЗУ, 2019. 412 с.
11. Карданская Н.А. Основы принятия управленческих решений. М.: Русская Деловая Литература, 1998. 288 с.
12. Ковбасюк Ю.В. Новітні стратегії реформування державної служби в умовах європейської інтеграції / За заг. ред. проф.-ів і В.Л. Федоренка; матеріали круглого столу за міжнародною. К.: Вид-во Ліра-К, 2014. 162 с.
13. Колісник В.П. Конституційне право України: підр. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. та Ю.Г. Барабаша. Х.: Право, 2008. 416 с.
14. Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254к/96-вр>.
15. Контроль менеджменту в сучасному державному управлінні: Деякі порівняльні практики. Дніпропетровськ: ДФ УАДУ, 1999. 260 с.
16. Мальчин Ю.М. Історія місцевого самоврядування України: навч. посіб. для слухачів Університетів «третього віку» // Автори-укладачі, Чумак В.А. / Під заг.ред. Спунбер Д., Горбового А.Ю., Халецької А.А. Вид. 3-тє. К.:

АМУ, 2017. 88 с.

17. Мануїлова К.В. Традиція децентралізації публічної влади України: від розпізнавання до конструювання. Монографія. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018. 332 с.

18. Надьон О.В., Помаза-Пономаренко А.Л. Правовий механізм державного регулювання фінансової безпеки банків України. Монографія. Х., НУЦЗУ, 2018. 198 с.

19. Нижник Н. Р. Государственно-управленческие отношения в демократическом обществе. К., 1995. 208 с.

20. Нижник Н.Р. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація. Монографія. К.: УАДУ, 1997. 448 с.

21. Нижник Н.Р., Машков О.А. Системний підхід в організації державного управління: Навч. посібник / За заг. ред. Н.Р.Нижник. К.: Вид-во УАДУ, 1998. 164 с.

22. Оборотов Ю. М. Теорія держави і права: Державний іспит: Навч. посіб. Х.: Одиссей, 2007. 256 с.

23. Оржель О.Ю. Європейський досвід державного управління: Курс лекцій / Уклад.: О.Ю. Оржель, О.М. Палій, Ю.Д. Полянський. К.: Видавництво НАДУ, 2007. 76 с.

24. Палеха Ю. І. Ключі до успіху, або Організаційна та управлінська культури / Ю. І. Палеха. К. : Вид-во Європ. ун-ту фінансів, інформ. систем, менеджменту і бізнесу, 2000. 211 с.

25. Пірен М.І. Конфлікт і управлінські ролі: соціо-психологічний аналіз. К., УАДУ, 2000. 228 с.

26. Пірен М.І. Менеджмент і маркетинг у діяльності державної влади: навч. посіб. К.: «Талком», 2013. 210 с.

27. Поважний О.С., Діденко Н.Г., Токарев В.І. Концептуальні засади професійного супроводу державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування в системі безперервної освіти. Монографія. Донецьк: «ВІК», 2012. 308с.

28. Подольчака Н.Ю., Пушака Я.Я., Ворона П.В. Публічне адміністрування та економічна безпека в умовах європейської інтеграції: Монографія / За заг. ред. Н.Ю. Подольчака, Я.Я. Пушака та П.В. Ворони. Львів: Ліга-Прес, 2017. 272 с.

29. Помаза-Пономаренко А.Л. Правове забезпечення розвитку та безпеки регіонів України в умовах децентралізації й інституціоналізації влади. Монографія. Харків: НУЦЗ України, 2020. 190 с.

30. Помаза-Пономаренко А.Л. Роль інституту президентської влади у сфері забезпечення національної безпеки. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування : електр. зб. наук. пр. Херсонського нац. техн. ун-ту. 2019. № 1. URL: [http://el-zbirn-du.at.ua/index/zmist\\_2019\\_1/0-39](http://el-zbirn-du.at.ua/index/zmist_2019_1/0-39).

31. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1700-18>.

32. Про Кабінет Міністрів України Закон України від 27.02.2014 № 794-

VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

33. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04 1999р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

34. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 року №1402. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

35. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3166-17>.

36. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / Колектив авторів. Наук. керів. Цветков В.В. К.: Оріяни, 1998. 364 с.

37. Риндюк В.І. Нормотворча діяльність: навч. посіб. / В. І. Риндюк ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Електрон. текстові дані. Київ : КНЕУ, 2016. 106 с.

38. Рубцов В.П. Державне управління та державні установи: Навч. посіб. Для дистанційного навчання / В.П. Рубцов, Н.І. Перинська; за ред. д.Ара соціол. наук, проф. Ю.П. Сурміна. К.: Університет «Україна», 2008. 440 с.

39. Руденко О. М., Штурхецький С. В., Шершньова О. В., Філіпова Н. В. HR-менеджмент у публічному управлінні: навч. посібн. / Руденко О. М., Штурхецький С. В., Шершньова О. В., Філіпова Н. В. Київ: Кондор-Видавництво, 2017. 124 с.

40. Скрипнюк О. В. Нормотворча діяльність Президента України та її нормопроектне забезпечення. Монографія. /В. Л. Федоренко, Ю. Г. Барабані, Я. О. Берназюк та ін.; передм. Ю. В. Ковбасюка; за ред. О. В. Скрипнюка і В. Л. Федоренка. К.: НАДУ, 2011. 344 с.

41. Скрипнюк О. В. Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії та практики. До 10-річчя незалежності України. Монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. 600 с.

42. Соловійов С. Г. Інформаційна складова державної політики та управління. Монографія; заг. ред. д. держ. упр., проф. Грицяк Н. В. Київ : К.І.С., 2015. 320 с.

43. Тацій В. Я. Конституція України: Наук. - практ. комент. Х.: Право, 2003. 808 с.

44. Телешун С. О. Публічна політика: навч. посіб. / авт. кол.: С.В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін.; за заг. ред. С. О. Телешуна, дра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2016. 340 с.

45. Тернер Дж. Р. Руководство по проектно-ориентированному управлению / Дж. Р. Тернер. К. : Изд-во Гребенников Бизнес Букс, 2007. 552 с.

46. Тертичка В.В. Стратегічне управління: підручник. К.: "К.І.С.", 2017. 932 с.

47. Ткачук А. Ф. Місцевий та регіональний розвиток. Участь громадян у місцевому розвитку. Практичний посібник для практичних людей / Анатолій Ткачук. К.: ІКЦ «Легальний статус», 2012. 144 с.

## Допоміжна

1. Гаєк Ф. А. Конституція свободи: Пер. з англ. Львів: Літопис, 2004. 556 с.
2. Гелрігел Д. Організаційна поведінка : пер. з англ. / Дж. В. Слокум-молодший, Р. В. Вудмен, Н. С. Бренінг. К. : Основи, 2001. 726 с.
3. Гогіна Л. М. Компетенції та компетентності в державній службі України: до проблеми понятійного апарату; Центр адаптації держ. служби до стандартів ЄС. URL: <http://www.center.gov.ua/golovna/download-document.html?gid=...>
4. Головаха Е.И., Бекешкина И.Э., Небоженко В.С. Демократизация общества и развитие личности. От тоталитаризма к демократии. К., 1992. 128 с.
5. Гончарук Н.Т. Управління керівним персоналом у сфері державної служби України: теорія та практика. Монографія. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2012. 343 с.
6. Гурне Б. Державне управління. К.: Основи, 1993. 165 с.
7. Дзюндзюк В.Б. Ефективність діяльності публічних організацій: Монографія. Х.: Вид-во ХарРІ УАДУ "Магістр", 2003. 236 с.
8. Дубенко С. Д. Право в державному управлінні: навч. посіб. / [Т.П. Кудлай, В. І. Мельниченко, Н. Г. Плахотнюк]. Київ: НАДУ, 2016. 376 с.
9. Зайчук О. В. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав. конструкції та наук. концепції): Навч. посіб. / За ред. Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.
10. Зайчука О. В. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред., Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
11. Зубарева М. Європейська інформаційна політика та інтеграція моделі європейського інформаційного суспільства в українські медіа / М. Зубарева // Діалог. 2015. Вип. 20. С. 162-171.
12. Калашник Н. С. Самоосвіта державних службовців: компетентнісний підхід. Монографія. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2013. 276 с.
13. Князєв В.М. Сучасні проблеми державного управління: дослідження, технології, методики. К.: Вид-во УАДУ, 1999. 204 с.
14. Ковбасюк Ю. В. (голова), Ващенко К. О. (заст. голови), Сурмін Ю. П. (заст. голови) [та ін.]. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
15. Кравчук І. В. Оцінювання державної політики в Україні. Монографія. К.: К.І.С., 2013. 272 с.
16. Кравчук С. Й. Основи теорії держави і права: навч. посібник / Кравчук С.Й. К.: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 192 с.
17. Кубко Е.Б. Программно-целевая организация государственного управления (сущность, правовая основа, хозяйственная практика) / Отв. ред. В.В.Цветков; АН УССР. Ин-т государства и права. К.: Наук. думка, 1988. С. 18-19.

18. Лагутін В.Д. Конкурентна політика держави в умовах трансформації національної економіки. Монографія / А.Г. Герасименко, Л.С. Головка, Л.І. Дідківська та ін. За заг.ред. В.Д. Лагутіна. К.: КНТЕУ, 2008. 307 с.
19. Летнянчин Л. І. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні: проблеми теорії і практики. Монографія / Л. І. Летнянчин. Х.: Вид. ФОП Вапнярчук Н. М., 2006. 256 с.
20. Малиновський В. Державне управління. Луцьк: Вежа, 2000. 558 с.
21. Оболенський О.Ю. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування. Монографія / Кол. авт.; За заг. ред. проф. Хмельницький: Поділля, 1999. С. 23.
22. Помаза-Пономаренко А.Л. “Національна безпека”, [in:] Законодавство України. Монографія. Харків: НУЦЗУ, 2018. 168 с.
23. Помаза-Пономаренко А.Л. Стратегія як засіб стабільного розвитку України. International Scientific Journal: електр. журн., 2015. № 7. С. 12–15. – Режим доступу: <http://www.inter-nauka.com/issues/2015/7/>.
24. Помаза-Пономаренко А.Л. Corruption as a public and private phenomenon and a threat to national security. Вісник Національного університету цивільного захисту України (Серія: Державне управління), 2019. № 1 (10). С. 56–59.
25. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. К.: Вища школа, 1997. С. 87-90.
26. Шаповал В.М. Вищі органи сучасної держави. Порівняльний аналіз. К.: Програма Л., 1995. С. 54.
27. Шаров Ю. П. Стратегічне планування в соціально-технічних системах і в місцевому самоврядуванні: Навчальний посібник. Київ – Дніпропетровськ: УАДУ, 1996. 87 с.
28. Яцуба В. Організаційно-правові засади реформування адміністративної системи в Україні. Вісник УАДУ, 1997. № 3.

Розробник:  
доцент кафедри публічного  
адміністрування у сфері цивільного  
захисту, к.е.н., доцент

Юрій Батир